
EARLY DUTCH ENCOUNTERS WITH ISLAMIC LAW: THE TEXT AND TRANSLATION OF MOGHARAER CODE OR SEMARANG COMPENDIUM

Mahmood Kooria

At the time of European expansions and colonial ventures in Asia and Africa, law was one of the most significant tools to subjugate, subject, and suppress new lands and people. The existing laws of the colonized lands became a starting point for several empires in this enterprise, and Islamic law was one of the most crucial points of contention, primarily because a large population in South and Southeast Asia and East Africa followed Islam and its laws on varying levels. With regard to the earliest European colonial encounters with Muslim law, legal historians so far have considered mainly the British experiments in the formation of Anglo-Muhammadan law and related translations and publications of several Ḥanafī legal texts. In fact, a “Dutch-Muhammadan” legal code was formulated more than two decades before the Anglo-Muhammadan law.¹ This compendium has been largely neglected in comparison to the numerous studies on Anglo-Muhammadan law, primarily due to its being

Mahmood Kooria, a postdoctoral fellow at Leiden University, is indebted to René Wezel, Sanne Ravensbergen, Mervyn and Helen Richardson, Norifumi Daito, Alicia Schrikker, and the anonymous reviewer for their various comments and suggestions on an earlier version of this article and translation.

¹ For a recent overview and history of the Anglo-Muhammadan law, see Muhammad Zubair Abbasi, “Islamic Law and Social Change: An Insight into the Making of Anglo-Muhammadan Law,” *Journal of Islamic Studies* 25 (2014): 325–49; cf. Scott A. Kugle, “Framed, Blamed and Renamed: The Recasting of Islamic Jurisprudence in Colonial South Asia,” *Modern Asian Studies* 35 (2001): 257–313.

inaccessible except to those familiar with Dutch.² Against this background, here I introduce and translate the *Mogharaer Code*, also called the *Semarang Compendium*, compiled by Dutch officials in Java in and around 1750.

Although the officials of the Dutch East India Company (*Vereenigde Oost-Indische Compagnie*, VOC) had dealt with local legal traditions in the Malay Archipelago since their early engagements in the seventeenth century, it took more than a century for them to deal directly with Islamic law. The *Mogharaer Code* was the result. It was compiled in Semarang in northeast Java after the Dutch had acquired more strength in the region between 1743 and 1746. Their success in several wars of the 1740s and diplomatic treaties gave them extra power and control over the region.³ Through a number of measures, they invested more responsibilities and duties in the establishment there—such as by appointing a governor and constituting a *landraad* (court for the indigenous population). This was in addition to the previous institutions such as the Council of Justice that was founded to adjudicate between Europeans and Javanese or Javanese and foreigners. The newly formed *landraad* aimed at dealing with the cases among the Javanese. The *Mogharaer Code* was compiled to serve this purpose exclusively.

On December 22, 1747, government officials in Batavia instructed the Semarang administration to collect local laws by consulting Muslim scholars and other experts. Batavia's then-Governor-General Gustaaf Willem van Imhoff informed the VOC Directors in Amsterdam of his intentions behind this, saying that he wanted to avoid injustice and inconvenience by having the Javanese be subject to a different law than their own. Taking a couple of years, the governor of Northeast Java prepared and submitted a compendium to the government on April 10, 1750. After some revisions, it was approved on December 31, 1750. Seven months later, on July 31, 1751, 150 printed copies were sent to Semarang *landraad* to be used in judicial proceedings. Along with these developments, the *landraad's* organizational structure and juridical framework changed between 1747 and 1751: the permanent *bupatis* (regents) were reduced to two; the presiding governor was invested with more power with regard to court procedures; a public prosecutor was appointed in addition to each European and Javanese secretary; and all criminal sentences, not only death sentences, were to be approved by Dutch officials in Batavia. These changes are mentioned in the code itself (for example, see Articles XV and XVI).

The code, widely known as *Semarang Compendium*, is also called the *Mogharaer Code* for its claim that it was taken from an Islamic legal text with that title. Its original Dutch title is rather long: *Compendium der voornaamste Javasche Wetten, naeuwkeurig getrocken uyt het Mahometaansche Wet-boek, Mogharaer, en, so veel mogelyk, met het Goddelyk- Natuurlyk- en Borger-Regt, sodanig samen gebracht, dat daarna, ongekrenkt de*

² Some scholars who are familiar with the Dutch archives have discussed this code in passing in their studies on Indonesian or Southeast Asian legal history. See, for example, John Ball, *Indonesian Legal History, 1602–1848* (Sydney: Oughtershaw Press, 1982), 63–70; M. B. Hooker, *A Concise Legal History of Indonesia* (Oxford: Clarendon Press, 1978); and Muhamad Hisyam, *Caught between Three Fires: The Javanese Pangulu under the Dutch Colonial Administration, 1882–1942* (Jakarta: INIS, 2001).

³ On the Java-VOC wars of the 1740s and their implications to the Dutch colonization of the island, see M. C. Ricklefs, *A History of Modern Indonesia since c. 1200* (Hampshire: Palgrave, 2001), 105–39; and M. C. Ricklefs, “The Crisis of 1740–1 in Java: The Javanese, Chinese, Madurese and Dutch, and the Fall of the Court of Kartasura,” *Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde* 139, 2 (1983): 268–90.

Javasche Gewoontens en Gebruykelykheden, den Semarangsen Landraad over de Onderdaanen van 's Comps: Landen en Districten Regt en Justitie soude kunnen oeffenen, en de Crimineele Zaken so wel als de Civile behandelen.⁴

The *landraad* in Semarang was mainly concerned with criminal cases, so most laws in the code are criminal laws. Even so, it includes a few civil situations with which the *landraad* would deal, including laws for marriage, inheritance, and commerce. The code also dealt with procedural laws for the *landraad* itself, instructing *landraad* members how they should handle different cases and execute their prescribed responsibilities. Towards the end, it addresses the duties and procedures of its president, public prosecutor, secretaries, and the *jaksas* (local tribunals). It also provides detailed oaths to be undertaken by individuals for those positions when taking up office.

The code has eighteen articles in total with many paragraphs and subparagraphs of varying length. The longest one (Article VI), on murder and physical injuries, has fifty-seven paragraphs (Lat. *sub*), while the shortest ones (such as Articles I, IV, V, XIV) have only paragraph. The code's main objective is to seek obedience, duty, and service from the colonized subjects and to prohibit treason, sedition, and disobedience to the state and the company as well as to other political and religious institutions and individuals.

The punishments it outlines for different crimes are ruthless, and not in line with the Islamic penal regulations the code claims to follow. The declaration that it is “drawn accurately” from the Islamic text *Mogharaer* is baseless. In a recent study I prove this claim to be a pretense by showing that the code is not taken from any known text of Islamic law entitled *Mogharaer* (i.e., *Muḥarrar*).⁵ To give one example, a repeated punishment stipulated by the code for different crimes involves fines. Accordingly, if someone kills someone by accident, the perpetrator should be “punished with corporal punishment or a fine of 500 Rijksdollars” (Article VI, 15); if someone “hits, cuts, or dislocates an arm or leg” the perpetrator should be “subjected to corporal punishment, and will have to pay a fine of 25 Spanish reals” (Article VI, 37); if someone carelessly hits or pushes against someone's eyes inflicting blindness, the perpetrator should “pay a fine of 500 reals” (Article VI, 41); if someone severs someone else's two lips, the culprit “must pay 500 reals; and for one lip 250 Spanish reals” (Article VI, 45); and so on and so forth.⁶ But in Islamic legal texts, none of those punishments are prescribed for those crimes. There is no corporal punishment for unintentional or accidental murder, according to the *Muḥarrar* of 'Abd al-Karīm al-Rāfi'ī (d. 1226) and the *Minhāj al-ṭālibīn* of Yaḥyā bin Sharaf al-Nawawī (d. 1277), the two most renowned texts by the most eminent jurists of the Shāfi'ī school of Islamic

⁴ National Archives, The Hague (hereafter NA), *Compendium der voornaamste Javaansche wetten, getrokken uit het Mohammedaansche wetboek Mogharaer ...*, Collectie 058 J. C. Baud, 993: Appendix, unpaginated; NA, *Een exemplaar der Mahometaanse wetten g'approbeert in raden van Indien den 25 Maart 1760*, VOC 2970: 268–79; and “Javaansch-Mahomedaansch Regt.” *Het Regt in Nederlandsch-Indië* III (1850): 363–94. See below for the translation of this title.

⁵ Mahmood Kooria, “Dutch Mogharaer, Arabic al-Muḥarrar and Javanese Law-Book: VOC's Experiments with Muslim Law in Java, 1747–1767,” *Itinerario: International Journal on the History of European Expansion and Global Interaction* 41, 2 (2018): 201–19.

⁶ More similar punishments can also be found in Articles VI 10, 23, 27, 36, 39, 42; 44–55; VII 2; VIII 3; and IX 1.

law.⁷ Instead, what they prescribe is compensation in the form of cattle, and not monetary compensation. The Shāfi‘ī school of law particularly discouraged any sort of monetary punishments for crimes, following the ruling of the eponymous founder of the school, Muḥammad bin Idrīs al-Shāfi‘ī (767–820).⁸ The same goes for other crimes mentioned above: hitting, cutting, or dislocating someone’s arm or leg; inflicting blindness; or severing lips.⁹ While it is true that the majority of Javanese Muslims by this time were followers of the Shāfi‘ī school, these punishments are clearly not taken from the *Muḥarrar* of the Shāfi‘ī jurist ‘Abd al-Karīm al-Rāfi‘ī, or any other texts of this school.

If the *Mogharaer’s* source is not an Islamic legal code as it pretends to be, it could be a hybrid legal text. Some punishments involved cutting off the tongue, desecrating a corpse, or publicly exposing a beheaded corpse, and these were common in the Netherlands in the seventeenth and eighteenth centuries.¹⁰ Similar punishments also existed in different parts of Java. Records of such brutal procedures come from different parts of the island from as early as the fifteenth century through to the eighteenth and nineteenth centuries. For example, the Chinese Muslim traveller Ma Huan in the early fifteenth century concluded from the brutalities of their punishments that the Javanese were “the most cruel people in the world.” Such cruelty was not much different from what was witnessed by the late-eighteenth-century Dutch traveler Stavorinus, who recounts that Javanese rulers punished criminals by making them die facing tigers or bleed slowly to death from violent cuts and slashes.¹¹ Even so, the code differs from traditional Javanese penal procedures, such as making royal and elite persons become slaves and laborers, as mentioned by Stavorinus, or leaving a murderer unpunished who manages to abscond for at least three or more days, mentioned by Ma Huan.

In terms of the quality of its judgments and procedures for crimes, the code is more than Islamic, less than Javanese, and close to Dutch practices. Through an intermixture of laws, it presents a fascinating hybrid legal text, bringing together Dutch/European, Javanese, and Islamic legal traditions in one particular microsite. This must have been what the codifiers had in mind when they mentioned in its title that it is “drawn accurately” from an Islamic legal text and “compiled as far as possible in accordance with divine, natural, and civil law ... without conflicting with Javanese customs and usages ...” The “divine, natural, and civil laws” could indicate Islamic and European conceptions on the laws of God, nature, and society that conform to Javanese conceptions and customs. The extent of accuracy it aspired to assert varied, depending on the minds and judgments of the codifiers, but what they produced

⁷ ‘Abd al-Karīm al-Rāfi‘ī, *al-Muḥarrar fī fiqh al-Imām al-Shāfi‘ī*, ed. Muḥammad Hasan Ismā‘il (Beirut: Dār al-Kutub al-‘Ilmiyya, 2005), 402; and Yaḥyā bin Sharaf al-Nawawī, *Minhāj al-ṭālibīn wa ‘umdat al-muftīn*, ed. Muḥammad Ṭāhir Sha‘ban (Beirut: Dar al-Minhāj, 2005), 483.

⁸ al-Shāfi‘ī, *Umm*, ed. Rif‘at Fawzī ‘Abd al-Muṭṭalib (Mansura: Dār al-Wafā’, 2001), vol. 5: 614.

⁹ For punishments for these crimes, see Rāfi‘ī, *al-Muḥarrar*, 403–6; and Nawawī, *Minhāj al-ṭālibīn*, 484–86.

¹⁰ Pieter Spierenburg, *The Spectacle of Suffering: Executions and the Evolution of Repression: From a Preindustrial Metropolis to the European Experience* (Cambridge: Cambridge University Press, 1984).

¹¹ Ma Huan, *Ying-yai sheng-lan: The Overall Survey of the Ocean’s Shores*, trans. J. V. G. Mills (Cambridge: Cambridge University Press for the Hakluyt Society, 1970), 64, 88; and John Splinter Stavorinus, *Voyages to the East-Indies*, trans. from Dutch to English by Samuel Hull Wilcocke (London: G. G. and J. Robison, 1798), vol. 1: 136–38, 224–27. I am grateful to the reviewer for this suggestion.

represented a remarkable “legal hybrid” through a Javanese-Islamic-European amalgam. It outshines the early Anglo-Muhammadan laws that appeared later in the 1770s and that are now celebrated in legal historiographies.

The code was used in the *landraad* courts for several decades in the eighteenth century. We get occasional references to it in a number of primary and secondary sources.¹² When the British took control of the island, they banned many cruel punishments practiced in the region. After the British interregnum, the Dutch administration of law and justice changed remarkably and new institutions and codes were introduced. The code was almost forgotten, until it was reprinted around 1850.¹³ It provides insights for scholars on a number of social, economic, financial, and cultural aspects of its historical context. Further research could explore this dimension more deeply.

In my translation, I have primarily used the first printed version of 1750, now kept at the National Archives in The Hague. This printed edition refers only to the Dutch text; the translation in Javanese is handwritten, which makes the document also a manuscript. It was printed only on one side of the page spread, giving space for translations on the facing page.¹⁴ This is an interesting technique of the time, to be compared with another legal code, the *Frijer Compendium* on civil laws, which came out about two decades later, and was printed both in Dutch and in Jāwī (Malay written in Arabic script) in two separate columns on a single page.¹⁵ My intention has not been to produce an annotated critical translation. Instead, I preferred clarity and readability over a literal translation. Even so, I have tried my best to do justice to the contents, style, and flavor of the original, despite the complicated phrasing of eighteenth-century Dutch legal vocabulary. The Dutch spelling of names of places, objects, institutions, and coins, except when there is a generally agreed translation, is maintained.

Translation

Compendium of the principal Javanese laws drawn accurately from the Muhammadan law book of Mogharaer and compiled as far as possible in accordance with divine, natural, and civil law so that without damaging Javanese customs and usages the Landraad at Semarang will be able to administer law and justice over the subjects of the Company’s lands and districts in both criminal and civil cases according to the following articles.

¹² Sanne Ravensbergen, “The Anchor of Colonial Law: Pluralistic Courts in Java, ca. 1803–1848,” *Itinerario: International Journal on the History of European Expansion and Global Interaction* 41, 2 (2018): 238–55.

¹³ See: C. A. den Tex, and J. van Hall, *Nederlandsche jaarboeken voor regtsgeleerdheid en wetgeving* 4, 3 (1842): 353–93; J. A. van der Chijs, ed., *Nederlandsch-Indisch Plakaatboek, 1602–1811* (Batavia: Landsdrukkerij, 1885–1901), vol. VI, 14–37; and “Javaansch-Mahomedaansch Regt.”: 363–94.

¹⁴ NA, Compendium: Appendix, unpaginated.

¹⁵ *Compendium der voornaamste civile Wetten en gewoontens der Mahometanen zig in het decideren der onder hen opkomende verschillen reguleren, ten opzichte van de successien, erf- en besterffenissen ...* (Batavia: ’s Comps. en C. C. Renhard, 1760); cf. NA, *Een exemplaar der Mahometaanse wetten*: 268–79.

Article I—Blasphemy

1. All blasphemers, reckless, and false swearers, who do so out of evil habit, as well as those who reject God as their creator and the controller of everything, and serve and worship other gods made out of wood, stone, copper, or other materials, shall be reproached for the first time of offending by the priests in the temples during public worship.

For the second time, they shall be severely whipped publicly and shall be locked up for six weeks.

For the third time, the law shall exact that the public executioner cut off a piece of the tongue of such culprits. But if the crime is premeditated and deliberate, and the perpetrator is of sound mind, he must undergo all the aforementioned punishments, and all his property shall be confiscated.

All Muhammadans who reject and despise the prophets shall be banished and all their property shall be confiscated.

Article II—Lèse-majesté

1. Any person who attempts murderously to harm the legitimate sovereign or authority, or tries to perpetrate an evil act against them in any way whatsoever, shall be sentenced to death and shall be strangled. In order to deter others, his head shall be placed on a stake, and his dead body shall be torn in pieces, and given to the birds of prey; all his property shall be confiscated.

2. Any person who takes up arms against his legitimate sovereign or authority and insults them shall be sentenced to death without fear or favor. However, those who show remorse, seek and obtain pardon for the crime they have committed, shall only be treated as perfidious and their honorary positions shall be taken away.

3. Any person who refutes the statutory orders of their sovereign or legitimate authority, and makes harmful interpretations, shall have his hair shaved off and both lips cut off; his property shall be confiscated.

4. Any person who tears down ordinances and public edicts or orders posted by the sovereign or high authority shall have one hand chopped off, whatever the reason is or at whose request he has done it.

Article III—Duty and Service

1. All those who have been lazy and negligent in observing the high orders of the authority shall for the first time of offending be punished with a monetary fine, in proportion to their honorary offices and income.

For the second time, the fine shall be doubled, and for the third time such persons will be treated as disobedient and shall be removed from their post. However, this does not include those who willfully reject and refuse orders; they shall, in the first instance, be submitted to the death penalty.

2. Any person who has information about a mutineer who is intent on committing some felony against his sovereign or authority, and does not report it, shall have his left ear cut off, his hair shaved off, and be banished from the country. However, if he has sided and conspired with the aforementioned bad company, he, as well as the other villains, shall be punished with banishment, having his hair shaved off and both ears and his bottom lip cut off. On the other hand, the person who informs shall be awarded a bounty and also, according to [the seriousness of] the matter, shall be favored with an honorary post.

Article IV—Theft from Churches

1. Theft from churches and attacking priests shall be punished with banishment, if the sum does not exceed a quarter dinar or three rupees. Otherwise, the perpetrator shall be sentenced to death for the first offence. If anyone attacks a priest in the church or cemetery for no reason shall have his hand chopped off, because he has contaminated a house of God. But, if it should happen in self-defense or in another place than mentioned above, it should be considered a private dispute and therefore must be judged fairly and reasonably.

Article V—Desecration of Graves

1. Any person who robs a grave, removes a corpse and mistreats it, shall be severely whipped for three days in a row at the place where he committed the crime, and shall moreover be imprisoned for six weeks.

Article VI—Concerning Murder and Manslaughter

1. A man who murders his wife, or the woman who murders her husband, whether in haste or with premeditation, using a pike, a *kris*,¹⁶ musket, or any other murderous gun shall receive the death penalty.

2. Parents who kill their children shall be sentenced to death, and also children who injure their parents.

3. All those who force others to kill someone shall be sentenced to death. But, if the perpetrator or the one who is forced to kill does not first report this, he also shall be liable to the death penalty.

4. Also liable to the death penalty shall be all those who have wounded someone in such a way that he dies. But using a small instrument such as a *sjambok*,¹⁷ cane, etc., with which usually a manslaughter cannot be committed, then this will have to be considered by the judge, and the procedure against such delinquent should be continued according to the circumstances and finding.

¹⁶ A *kris* is a Malay or Indonesian dagger with a wavy-edged blade.

¹⁷ A *sjambok* is a heavy leather whip.

5. However these considerations shall not apply to any person who has stabbed someone with a needle anywhere in the body, especially in the throat, neck, or skull, in such a way that he dies. Such persons must be sentenced to death.

6. Likewise all those who have poisoned someone, and also those who have killed a child or an insane person with poison.

7. If a person pushes someone into the river or shallow water and the person pushed could have easily escaped, and so drowns willfully, this must be considered as an accident, and the perpetrator will be punished only with corporal punishment for his imprudent behavior, or a fine will be imposed.

8. The person pushes someone who cannot swim or is tied up or is disabled into deep water, so that he chokes in it, shall be liable to the death penalty.

9. Also [liable to the death penalty is] the person who pushes someone into the water who can swim, but because the strong current or wind prevents him from reaching the shore, he drowns.

10. On the contrary, if a person pushes someone into the fire and the person pushed remains lying there, even though he could have escaped from there, and gets burnt, [the perpetrator] will be liable for corporal punishment or will be fined.

11. If a person pushes someone into the well, and the person pushed happens to die because of the fall, he shall be sentenced to death.

12. As shall also the person who pushes someone into the water and the person pushed is killed by a crocodile or other aquatic animal.

13. If two minors are together, and the older one commands the other to kill someone, then the younger one will be punished with juvenile chastisements and banishment, and the older one, if he is above fourteen years old, shall be sentenced to death.

14. When an old person commands a minor child or youngster or incites them to kill someone, then it should be taken into consideration by the judge whether the child has sufficient knowledge to differentiate between good and bad, and it will be judged according to the findings of the judge. However, the one who has commanded this shall be sentenced to death.

15. All unfortunate manslaughter that is basically committed without forethought and by accident will not be liable to the death penalty, and shall be punished with corporal punishment or a fine of 500 Rijksd.¹⁸

16. The person who has forced someone to kill himself [to commit suicide] shall be sentenced to death if it can be proved.

17. The person who has committed manslaughter or another crime and has fled out of fear, but afterwards returns on promise of good behavior and asking for words

¹⁸ Rix dollars or the "rijksdaalder" (national dollar) were the Dutch coins minted in the Netherlands from the sixteenth century onwards. Even though the Dutch monetary system was standardized in the early eighteenth century with the value of rijksdaalder being set at 2 1/2 of guilders, the VOC had its own coins minted in Batavia. See John Bucknill, *The Coins of the Dutch East Indies: An Introduction to the Study of the Series* (London: Spink & Son Ltd., 1931).

of forgiveness, shall not be harmed, and he shall be held only to pay the fine which applies to the crime he has committed.

18. An insane person or a child who has committed manslaughter shall not be sentenced to death, but the former must be imprisoned, and the latter after being whipped severely must be handed over to the priests for a better instruction.

19. A drunkard, committing manslaughter, shall be sentenced to death.

20. Anyone who publicly runs *amok*,¹⁹ whatever the reason and although he has been prevented one way or another from executing his angry and desperate plans, shall be sentenced to death and shall be hanged by his legs from the gallows to scare others.

21. Any person who stabs someone with a pike, but hits only once in such a way that it causes a hole, shall be sentenced to death.

22. If a person has harmed another, and the injured person takes poison and throws it in the wound, which causes his death, then the person who has harmed him shall be punished with corporal punishment or with a fine, and it shall be counted as half-manslaughter.

23. All those who stab or shoot someone, and miss, shall be set free from the death penalty and shall only be punished with corporal punishment and a fine.

24. A free person who chops off an equal person's hand shall be sentenced to death, and likewise [in the case of] slaves who chop off other slave's hands. However [...]

25. [...] A free person chopping off the hand of a slave shall be punished with whipping and a fine.

26. The person who stabs, cuts, etc., someone in the face or head so that the bones or the brains are damaged, must die, even though the wound is not deadly and the injured person recovers. On the other hand, [...]

27. [...] The person who hits or pushes someone, so that an arm, leg, or hand is dislocated without any opening or wound, shall only receive corporal punishment or a fine.

28. The person who injures another person's legs, arms, or any other parts of the body, or strikes the bone into pieces, shall be punished with whipping and a fine, and not with death, even if it causes a wound in the stomach.

29. All those who cut off, chop off, etc., a piece of someone's nose, ears, or manhood, as well as those who put out someone's eyes with malice, shall also be sentenced to corporal punishment, or even to death.

¹⁹ The term *amok* is also in the original Dutch document. It came to English by the mid-seventeenth century from Portuguese *amouco*, which is originally from Malay *amok*, which means "rushing in frenzy." The early use of the word was as a noun denoting a Malay person in a homicidal frenzy.

30. No punishment or fine will be imposed on the person who harms someone's hands, knuckles, palms, or finger joints, etc. But he is free after paying the *meesterloon*.²⁰

31. All those shall be punished with corporal punishment and a fine who strike open a wound in someone's head, thereby also damaging the bones.

32. The person who cuts someone else's arm and repeats this till he chops the arm off, shall have his arm chopped off as well; and, moreover, for the first cut he has done which has caused no more than a wound, he has to pay a fine according to the judgment of the judge, and also a wound has to be inflicted as well (on him), or he has to be subjected to corporal punishment.

33. When a person strikes or stabs a wound in the head, which results in damage to the eye making [the victim] blind or short-sighted, then the person who caused it has to be subjected to corporal punishment, and, furthermore, he must pay a fine for having ruined the injured person's eyes.

34. If a person of high rank has been pardoned for manslaughter he has committed or is not executed although he was sentenced to death, he must pay *f* 12,000 silver coins.

35. Whoever harms a woman shall pay a fine, and this [fine] shall be half as much as [the fine for] the harm inflicted on a man.

36. Anyone who harms someone else, without breaking or hurting the bone, on the head or face, shall be subjected to corporal punishment, and he shall pay a fine of 25 to 50 Spanish reals if the bones are injured.²¹

37. The person who hits, cuts, or dislocates an arm or leg shall be subjected to corporal punishment, and shall pay a fine of 25 Spanish reals.

38. All those who hit, stab, cut, etc. someone on the head to such an extent that the flesh of the brain can be seen, shall have to pay 50 Spanish reals for such a wound, and shall be subjected to corporal punishment.

39. The person who inflicts a small wound from which blood flows and where the flesh can be seen goes free, but he has to pay the *meesterloon* and a small fine, since it is not a deadly wound.

40. All those who inflict an injury on the body, as it is not a deadly place, shall be treated likewise.

41. All those who carelessly hit or poke out someone's eyes, so that he becomes blind, shall have to pay a fine of 500 reals, and for one eye 50 reals, and just as much if the one whose two eyes are injured still can see a little with one eye.

42. All those who cut off all four eyelids of someone, the upper ones and lower ones at the same time, shall be subjected to corporal punishment and will have to pay a fine of 500 Spanish reals; and for two the half, and for one 125 Spanish reals.

²⁰ The Dutch term "*meesterloon*," literally meaning "master's fee," probably stands for the court fee or lawyer's fee.

²¹ Spanish reals, issued by Spain, were in wide circulation in the premodern period until they were replaced by the *escudo* and *peseta* in the 1864 and 1868 respectively.

43. The same law as mentioned above about the eyelids shall also be implemented for the person who cuts off four, two, or one eyelid(s) of a blind person.

44. If someone is injured in the soft part(s) of the nose septum, the flesh of nostrils, on both sides, so that the flesh drops off, because of the subsequent injury or damage, then the perpetrator must, besides receiving corporal punishment, be fined 500 Spanish reals; also, if both the nostrils with the septum are cut off at the same time—for one nostril one third, for the middle part also one third, for the other nostril also one third, which together make 500 Spanish reals.

45. All those who chop off someone else's two lips are also subjected to a similar fine, and they must pay 500 reals, and for one lip 250 Spanish reals.

46. All those who cut both sides of someone's face simultaneously, as far as under the chin, must also pay 500 reals as a fine, and for one side of the face 250 Spanish reals, and if the whole face is split above and below, also 500 Spanish reals.

47. The person who chops off someone else's tongue, even if it is of a dumb person, must be subjected to corporal punishment for the crime he has committed, and must also pay a fine of 500 Spanish reals, without protesting, and likewise the one who cuts off the tongue of a small or suckling child.

48. The person who knocks a tooth out of [another's] mouth must be subjected to similar corporal punishment, and must furthermore pay a fine of 25 Spanish reals, and 50 for two teeth, and so on, the more teeth, the greater the fine. But, if it is only a piece of a tooth, this will be taken into consideration by the judge, and if the tooth is only askew or dislocated, without being broken, the perpetrator must pay the *meesterloon*.

49. The same goes for those who knock out someone's tooth, even if it had been loose before, and they must pay 25 Spanish reals as a fine, and the more teeth, the greater the fine, as stated above.

50. Everyone who pulls out somebody else's tooth that is loose in the mouth, because of anger or otherwise, must undergo a corrective punishment and must pay the *meesterloon*, if the person who has lost the tooth wants this.

51. The person who pulls out the tooth of an aged person shall be fined for that.

52. All those who chop off or cut a joint off someone else's fingers shall be subjected to corporal punishment and shall pay a fine of 100 Spanish reals; and for each joint that amount, except for a joint of the thumb, for which five *ontos*²² or 500 reals will be paid.

53. All those who cut someone else right behind between the buttocks through the bones, posterior, or cut a woman's genitals, shall be sentenced to death, and will not be set free with a lesser punishment or fine.

²² Although missing in the original, I assume that *ontos* here stands for *contos*, "a formerly used monetary unit equal to 1,000,000 reis or to 1,000 Portuguese escudos or 1,000 Brazilian cruzeiros," according to *Miriam-Webster Dictionary*.

54. All those who cut off the nipples of a woman from her breasts must pay a fine of 250 Spanish reals. If it is a man's [nipples], half the fine will suffice, and to both [one has] to pay for the pain and distress suffered, and the *meesterloon*.

55. All those who hit another person on the head, body, etc., and that punch (or more punches for that matter) has made that person lose his reason, shall be subjected to severe corporal punishment and shall have to pay a fine of 500 Spanish reals.

56. Any Muhammadan who kills one or more persons, and as manslaughterer does not confess, and it also cannot be proved with witnesses, then his oath will be requested by the judge, and if he has given this oath fifty times one after another, he shall be free. Yet, if he remains a suspect on account of the circumstances, he shall be exiled.

57. For all those who are found dead outdoors in a village or city (*negeri*), their nearest neighbors, as well as the village chief, shall be liable, and shall be held to give reason and proof about the death committed, and if they cannot do so, then on them, although they are innocent, a fine shall be imposed on account of their lack of attention.

Article VII—Adultery

1. All those who are actually caught in adultery, after it has been proven by four witnesses, are liable to the death penalty, (that is) in as far as the adultery has been committed by a legally married man with a legally married woman [...]

2. [...] But, if the adultery has been committed by a married man with an unmarried woman, then for the first time he shall be imprisoned for six weeks, and furthermore he shall be condemned to a fine of 50 dinars. And later, if he offends again, [he shall be punished] with *some* banishment and a fine of 100 dinars.

3. The unmarried woman, who began the adultery, shall be whipped severely for the first time, and will be imprisoned for six weeks. And if after this she is caught offending again, she shall be whipped again and shall be punished with a banishment of ten years.

4. If an unmarried man commits adultery with a married woman, he shall be punished for the first time with a fine of 50 dinars, and the second time with an additional banishment for six years. The aforementioned woman shall be exiled for life after being whipped severely.

5. If a person is caught in adultery and is killed by another person, then the one who has done this will also be killed, because only the husband of the woman, and no one else, is entitled to kill the adulterer.

6. If four witnesses testify at the same time that a boy and a girl, who are both still virgins, had fornicated together, and that they have seen it, then the boy as well as the girl shall be punished with a hundred lashes. The parents or guardians of both shall be punished with a fine, and subsequently both the delinquents shall be exiled for one year.

7. If a man wrongly accuses his wife of adultery, he shall be punished with eighty lashes and a fine. But, slaves with slaves shall be set free only after forty lashes.

Article VIII—Marriage

1. According to Muhammadan law, a man is permitted to marry four women legally, but they may not be his sisters, or half-[sisters], nor full-[sisters], nor his mother-in-law, nor his aunt on either his mother's or his father's side; much less his own daughters, because marriage to the nearest family is forbidden completely.

2. If someone wants to marry and he/she is not yet sixteen years old, be it a man or woman, he/she must ask permission from his/her parents or guardians. And, if one of them wants to get divorced, s/he is obliged first of all to pay the dowry [*mahr*] agreed at the time of the marriage.

3. Anyone who declines to such an extent that he marries still more women in excess of the permitted number shall be reprimanded the first time by the priest in the temple, and shall be fined 20 dinars. For the second time, he shall be removed from his position and shall be fined a sum of 50 dinars. For the third time, he shall be fined 100 dinars and will be banned from the country.

Article IX—Thievery

1. The person who sells a Muhammadan, who is a free individual, shall have to be considered a human-trafficker, and after having been severely whipped, shall be subjected to a fine of 25 dinars, of 12 ropias each, even if the person sold were his own child.

2. But whoever steals a free person with the intention of taking him out of the country and selling him shall be sentenced to death.

3. If a thief confesses his own thievery, or it is proved true by witnesses, [then] his right hand will be chopped off, even if he has stolen only the amount of a quarter dinar. Or if two together steal that much, they [both] must lose one hand each.

4. If four persons store all the goods they have collected in the house of one of them, and the person who keeps it in his house takes away something equal to [the amount] mentioned above before the goods have been shared out, his hand shall be chopped off, and he shall be considered a thief.

5. The right hand shall be chopped off of those who break through a wall or a fence and are caught inside the place along with the goods that they have stolen.

6. All those who are caught a second time for thievery shall have their left foot chopped off, and the left hand for the third time.

7. The right hand and left foot shall be chopped off of all those who rob someone on the roads of just the worth of one-quarter dinar; and for the second time, the left hand and right foot.

8. If they kill someone, they must be sentenced to death without argument, and after the execution, such robbers' heads shall be put on a stake in order to scare the others.

9. The person who deliberately sets fire to someone's house shall be considered a robber of somebody else's goods, even though they are not burnt by the fire, and he shall be severely whipped, and his right hand shall be chopped off.

10. And likewise also shall a buffalo-thief be punished, and the person who has stolen more than one buffalo.

11. In contrast, the person who steals a buffalo, cow, sheep, goat, or a horse shall be whipped severely for the first time at the place where he committed the crime, and he shall have to return the property to the owner. But if he is caught for the second time for the thievery, he shall have to be punished as mentioned before.

12. All the thieves of rice (*padij*) and root vegetables shall be severely whipped, and their hair shall be shaved off, and so [...]

13. [...] also shall all those who steal another's geese, ducks, chickens, and other poultry be punished.

Article X—Counterfeiting

1. The counterfeiters, public offenders of the high orders of the Authorities and deceivers of the Country, shall be severely whipped, and shall be banished from the country forever, or, according to the circumstances, [they] shall be sentenced to death.

2. These and all other delinquents who are sentenced to death shall have to be executed in Semarang. Yet, all other delinquents, to scare others, shall receive the given punishment at the place where they have committed the crime in the presence of the public prosecutor and *jaksas* of the district.

Article XI—Testimony

1. Without confession, no one should be sentenced to death, unless he [the judge] can be convinced by four trustworthy witnesses of the crime committed.

2. No one, who has been living in enmity with a delinquent before having done evil and having had contact or carried out criminal acts earlier and had dealings with wicked men, can testify to his disadvantage. And no one of [the delinquent's] next of kin and blood-relatives can testify to the advantage of the delinquent.

3. A female witness is a half witness, and two females make one witness.

4. A false witness shall be punished with the punishment fit for the crime of which he has accused the delinquent, and the delinquent, if he is not a suspect, goes free after he has made an oath for his purification fifty times one after another.

5. All those who accuse someone falsely shall be punished as thieves of honor with imprisonment [for contempt].

6. The one who has been punished by the Justice and whose hand has been chopped off, and whose head has been shaved off, cannot give testimony to the truth.

7. One is also not entitled to take an oath from a child or insane person, and also less so from those who are under sixteen years of age.

Article XII—Will

1. All testimonials, promises, and wills must be made in the presence of four men or eight women in order to become effective.

2. If someone dies without a last will, his material inheritance, which truly belonged to him and not to the landlord, will devolve to his surviving children, and if there are none, to his parents. But, if likewise there are no parents, to the one who is next of kin of the deceased.

3. If the father of the family dies, leaving behind underage children, they stay under the guardianship of their mother and [their] father's brother, who must administer their properties, and who must render good account of this when they come of age, that is at the age of sixteen. The father, however, can also choose other guardians through his will.

4. No parents should disinherit their children, nor children their parents, even if they have defected to the enemies, unless [the children] have rebelled against their parents, or have committed a few thefts.

Article XIII—Buying and Selling

1. If someone has sold a slave, horse, buffalo, cow, sheep, goat, poultry, or something else, he must supply them as soon as he receives the money for that. And likewise the buyer is also bound to pay promptly, unless there are other conditions.

Article XIV—Debtors

1. All debtors are constrained to pay by law, and if a person, who owes money to someone else, is insulted or defamed by the creditor in public, whether by stripping him of his *kris*, rug, handkerchief, etc., shall be relieved of all his debts, and he does not have to pay anything, because the creditor, wanting to be his own judge, does injustice to justice.

Article XV—Landraad of Semarang

1. This board shall consist of seven of the most prominent Javanese regents, under the presidency of the governor, and the regent of Semarang and Pekalongan always shall be permanent members of the council. Yet, the [other members] shall be temporary and are to be selected by the High Government (Hoge Indische Regering).

2. This council that shall include, from among the European civil servants, one scribe and one Javanese secretary, as well as a public prosecutor, shall have to deal

with all civil and criminal cases between Javanese and Javanese, according to the above-mentioned Javanese laws. And it will administer justice over all the nations in the lands and districts under the jurisdiction of the respected company [the VOC].

3. The president will have the authority to summon the members of the council as often as the lawsuits demand it and he thinks it suitable.

4. Of the above-mentioned eight members, seven must be present always when a criminal case is being dealt with.

5. All mixed cases between a Javanese and someone from the other side of the sea, or another foreign nation, remain under the jurisdiction of the Council of Justice, and shall not belong to this tribunal.

6. This Council shall always, when assembled, summon the complainants and accused in person to appear before them, shall hear their complaints and defense, as well as the testimony; regardless of the statements obtained, [this Council] shall allow pleadings and after that give judgment in both criminal and civil cases.

7. The tribunal will not be entitled nor qualified to execute one of the delinquents without special order of the High Government, and to that end it must send all judicial sentences in criminal cases to the aforementioned High Government for approbation, on which and on all other decisions discerned by this Board no higher appeal is possible from then on.

8. All the criminal sentences of this council must be executed as far as possible at the place where the crimes have been committed or at least at the *paseban* [hearing place, chamber] of the regent of that district, so that evil will be stopped all the more powerfully by deterring those watching.

9. In civil cases, the tribunal shall grant the condemned a period of ten days after the judgment to comply with dictum of the sentence. And, after this expires, the condemned, if they have not complied, shall have to be faced with immediate enforcement, so that they fulfill the sentence.

10. All confiscated goods will be converted to money, and shall be for the benefit of the Governor [*de Heer*] of the land, while the money as well as the fines will be kept by the scribe of the Board, and after compensation for healing and pain have been deducted, according to the sentence, with which in due time an assembly house and the things necessary for that can be purchased. One quarter shall be for the benefit of poor orphans in Semarang; and one quarter for the public prosecutor of the council, and one quarter for the scribe and the Javanese secretary.

11. Finally the council shall be obliged to keep the civil and criminal rolls of the cases brought before them, and to send copies of these annually to their Excellencies for consideration.

12. The president and the members of this board, as well as the public prosecutor, scribe, and secretary, shall not be permitted to disclose the secrets of this tribunal to anyone.

13. The president and the members of the *landraad* must take the following oath related to the aforementioned office, when elected.

Oath for the president and the members of the *landraad*:

I promise and swear to be faithful and true to the Respected Mighty Lords/Gentlemen of the States General of the free United Netherlands, my Sovereigns, His Majesty, the Lord Prince of Orange and Nassau, Stadtholder, Captain and Admiral General, the Noble Great Respectworthy Lord Directors of the chartered Dutch East Indies Company, His Lordship the Governor-General and the Counselors of the Indies for the the same state in these countries, as well as Lord Joan Andries, Baron of Hohendorff, Governor and Director of affairs, places, and servants in Java, to fulfill the office of counselor loyally and faithfully, to protect and promote the authority and advantage of the Dutch Company faithfully as it should be, to reveal the secrets of this board to no one, and, furthermore, to behave in everything as befits and is permitted to a pious, upright, and loyal member of the council, everything in accordance with the general letter of articles and the orders of the said Company, the Lord Governor-General, and the Counselors of Indies, planned or yet to be planned.

Article XVI—Rules for the Public Prosecutor of the *Landraad*

1. A public prosecutor will be obliged, as officer and protector of justice, to ensure that among the nations of the Honorable Company's lands and districts law and order remain unimpaired.

2. The public prosecutor shall have the right to bring together all violators and opponents of the divine and natural laws to face justice, and bring them before this tribunal, without regard of persons.

3. Murder, manslaughter, burglary, arson, and so on are the crimes only too common around here, against which the public prosecutor must guard diligently so that he can impose on such persons and all other criminals, when they are arrested, the punishment they deserve.

4. The public prosecutor will be informed by the local tribunals of the districts of all such crimes and others that occur in the surrounding areas. And he has to report it first to the president, so that such criminals can be summoned [to court].

5. On private authority and without prior knowledge of the president, he does not have the power to put someone in fetters/shackles. And he first must take down information and statements from the one who has been arrested.

6. On personal authority and without the prior knowledge of the president, he is not entitled to finish any affairs, however small or under whatever name they might be, and he is not entitled to spare anyone, irrespective of the person, or to conclude [the case] to the detriment of justice, under penalty of removal from his office.

7. He also shall not turn away anyone who comes to him with a complaint. But, he should do justice to the poor as well as the rich.

8. The public prosecutor shall not favor anyone because of gifts or presents, and he must be satisfied with the share of the fines that has been allocated to him.

9. All the mixed cases between a European and a Javanese, or a Chinese and a Javanese, or another nation, do not fall under his jurisdiction, and he must not interfere in those at all, much less try to settle the matters. Instead, he must refer the plaintiffs to the European public prosecutor, under pain of punishment, for the first time by a fine of 50 Spanish Reals, for the benefit of the orphanage in Semarang; for the second time, 100 similar rix-dollars for the same purpose, and the payment of 100 Reals with the forfeiture of his job.

10. Finally, the Javanese public prosecutor must keep strictly to the laws contained in the compendium, and must have a complete knowledge thereof, so that when he undertakes an action, whether on the order of the president and the council or as a functionary, he will be able to do so orally briefly and concisely, presenting relevant documents and quotations from the relevant laws. Moreover, he must take the following oath concerning his appointment.

Oath for the Public Prosecutor of the *landraad*:

I promise and swear to be faithful and true to the Mighty Lords of the States General of the free United Netherlands, my Sovereigns, His Majesty, the Lord Prince of Orange and Nassau, Stadtholder, Captain and Admiral General, the Directors of the chartered Dutch East Indies Company, as well as to His Lordship the Governor-General and the Counselors of the Indies; to protect and defend the justice of the Indies, as well as that of the Dutch Indies Company faithfully and to help to the best of my ability and knowledge to promote good and sincere justice to each and everyone who seeks for it, that it may be administered without connivance, hatred or favor to anyone; that I will inform the judge faithfully of everything to the best of my knowledge and intellect, as well as that I will act and proceed in those cases rightly according to conscience and justice; that I will not practice any intimidation, extortion, nuisance, or violence on anyone, and that I would not allow my assistants to do such a thing; that I will not close a deal about or support any crimes with anyone unless with full knowledge of the authority or over small offences, if this is allowed by the placates; that I will reveal the secrets of this courtroom to no one, as is permitted to and befits a good and sincere officer of justice.

Article XVII—Instructions for the Sworn Scribe and Javanese Secretary

1. The scribe and the Javanese secretary are obliged to record all matters precisely that are brought before them, so that thereafter the decision can be made properly.

2. They must keep two separate rolls, one for civil and another for criminal proceedings, and two separate punishment books, so that the criminal and civil cases are not mixed up with each other.

3. In the case of the convocation of the *landraad*, they must be in the meeting room first, in order to inform the president about the matters coming up.

4. The scribe must have all the proceedings and other papers relating to the *landraad* in his possession.

5. As well as he must keep all the confiscated goods and fines, and he has to sell the goods, with the prior knowledge of the president, to make money via public auction, and to keep a record of these earnings as well as the fines.

6. Both secretary and scribe must act faithfully and loyally in everything, and must behave diligently in convening the meetings, where they must always be present.

7. They both shall take one quarter of all the fines as their share, and they should divide that amount between them equally.

8. Finally, the scribe and secretary must take the following oath on assuming their offices.

Oath for the scribe and secretary of the *landraad*:

I promise and swear to be faithful and true to the Illustrious Mighty Lords of the States General of the free United Netherlands, my Sovereigns, His Majesty, the Lord Prince of Orange and Nassau, Stadtholder, Captain and Admiral-General, the noble great respectable directors of the chartered Dutch East Indies Company, His Excellency the Governor-General and the Counselors of the Indies, with regards to the state of affairs in these countries, as well as to Lord Joan Andries, Baron of Hohendorff, Governor and Director on and along Java's north-east coast, and the Council, to fulfill the office of scribe of the *landraad* faithfully, to defend and promote the rights and profits of the general Company faithfully as it should, to reveal the secrets of this courtroom to no one, and furthermore to behave in everything as befits and is permitted to a pious, sincere, and loyal scribe, everything according to the general letter of articles and edicts, decided or to be decided by the said Company, the Lord Governor-General, and the Counselors of the Indies.

So truly help me God Almighty.

Article XVIII—Order for the Respective *Jaksas* of the Lands and Districts under the Control of the Respectable Company

1. There should be no more than two *jaksas* [local tribunals] in a district, and they should pay close attention to and reflect what is going on among the people in their districts, on which they should report very faithfully to their regent, so that he can stop all disorder and misdemeanors as soon as possible.

2. By order of the regent or with his approval, the *jaksas* may settle all small disputes and quarrels according to the existing customs and norms, as well as according to justice, and reasonableness. However, the big crimes such as arson, murder, manslaughter, burglary, desecration of churches, desecration of graves, blasphemy, and so on shall be dealt with by the *landraad* of Semarang according to the Javanese laws.

3. The *jaksas* thus must give first information on all such occurring crimes to the local Javanese public prosecutor, and arrest such criminals as soon as possible with the knowledge of the regent and keep them under their custody until further orders.

4. The *jaksas* are not authorized, without the knowledge of their regent, to put someone in the stocks and to settle some matters without the knowledge of the regent, no matter how small it is.

5. They should not excuse anyone without regard to persons, or take decisions to the detriment of the justice, under pain of forfeiture of their service.

6. The *jaksas* should not reject anyone who comes to them with a complaint, but they should do justice to the poor as well as the rich, and they should not favor anyone because of gifts or presents.

7. All mixed cases between a European and a Javanese, or a Chinese and a Javanese, or another nation, do not fall within their department, and they must not meddle with those at all, much less try to settle the matters. Instead, they should send the plaintiffs to the European public prosecutor, or risk the forfeiture of their service.

The Original²³

Compendium der voornaamste *Javasche* Wetten, naeuwkeurig getrocken uyt het *Mahometaansche* Wet-boek, *Mogharaer*, en, so veel mogelyk, met het Goddelyk-Natuurlyk- en Borger-Regt, sodanig samen gebracht, dat daarna, ongekrenkt de *Javasche* Gewoontens en Gebruykelykheden, den *Semarangsen Landraad* over de Onderdaanen van 's *Comps*: Landen en Districten Regt en Justitie soude kunnen oeffenen, en de Crimineele Zaken so wel als de Civile behandelen na da Poincten hier na volgende.

Article 1—[Blasphemie]²⁴

1. Alle Gods *Lasteraars*, roekeloose en valsche *Sweeders*, die sulks uyt quade gewoonte doen, sullen, so wel als die geenen, die God, haren Schepper en Beheerscher aller dingen verwerpen en andere Goden van Hout, Steen, Koper of andere stoffen maken, dienen en aanbidden, voor de eerste keer door de *Priesteren* in de Tempelen by openbare Godsdienst publicq moeten gereprocheert worden.

Voor de tweede keer sullen de sulke in 't publicq strengelyk Gegeeselt en voor ses weken vast geset werden, en

Voor de derde keer sal het Regt de sulke *Booswigten* een stuk van de tong door de *Beul* moeten laten afkappen, dog wanneer het Feyt met voorbedagtheyd, gesonde zinnen en opset geperpetreert werd, sal de *Delinquent* ten eersten de Straffe evengemelt ondergaan moeten, en alle syne goederen geconfisqueert werden.

²³ In the nineteenth-century reprints of the code, scholars tried to convert the code's original language and grammar into the ones of their time—which themselves are outdated by now, thanks to the modernization and remodernization of the language. Therefore, I have tried my best to retain the original as it is, without editing or changing its archaic language of the mid-eighteenth century into the present, despite its inconsistencies in spellings and complications in sentence structures.

²⁴ This title is not given in the original printed version, but it is given in van der Chijs, *Nederlandsch-Indisch Plakaatboek*, VI, 363.

2. Alle *Mahometanen*, die de *Propheten* verwerpen, lasteren en veragten, sullen verbannen en alle hare Goederen geconfisqueert werden.

Article II—*Gequeste Majestyt*

1. Die syn wettig *Souverain* of *Overigheyd* moorddadig zoekt of tracht *iets quaads* toetebrenge, op wat manier en hoe het ook is, sal ter Dood veroordeelt en gestranguleert moeten werden, dies Kop, tot een afschrik van andere, op een Stak gesteld, en het doode Lichaam aan stukken gescheurt zynde, den Vogelen ten prooye gegeven, met confiscatie van alle zijne goederen.

2. Den geene, die tegens syn wettige *Souverain* of *Overigheyd* de Wapens opvat, en deselve Lastert, sal, sonder onderscheyd van Persoon, met de Dood gestraft werden; dog desulke, dewelke bekennen daarover berouw te hebben, en over haar begaan Misdad Pardon komen te versoeken en obtineeren, sullen eenelyk, als trouwlose gehandelt, en haar Eer Ampten benomen werden.

3. Die de gestatueerde Orders van synen *Souverain* of wettige *Overigheyd* wederlegt en quaade Explicatien daarop maakt, sullen de Hairen en beyde de Lippen afgesneden, en syne goederen geconfisqueert werden.

4. Die de Ordennantien en publique Placaaten, op order van den *Souverain* of Hoge *Overigheyd* ge'affigeerd, afscheurt, zal de eene Hand afgekapt worden, het zy ook om wat reede het is, of ten wiens versoeke hy dit heeft gedaan.

Article III—*Pligt en Dienstbaarheyd*

1. Alle de geenen, die sig in 't observeeren der hoge Orders van de *Overigheyd* traag en nalatig gedragen, sullen voor d'eerste keer, na proportie van haar Eer Ampten en Inkomsten, met een geldboete gestraft werden.

Voor de tweede keer sal de boete moeten verdubbelen, en voor de derde keer sullen de sulke als ongehoorsaeme gehandelt en uyt haare Bedieningen geset werden, dog daaronder moeten niet begrepen werden de sulke, die de Orders moetwillig verwerpen en van de hand wysen, welke ter eerster instantie de straffe des Doods onderworpen syn.

2. Die van een *Muyteling* kennisse draagt, en de sulke, die tegens haaren *Souverain* of *Overigheyd* iets quaads willen onderneemen, niet aangeeft, sal het Linker-oor en het Hair afgesneden en uyt het Land gejaegt werden; dog so hy samen gestemt en geraadpleegt heeft met het voormeld Boos Geselschap, sal hy, so wel als de andere *Booswigten*, met Bannissement, afsnydinge van 't Hair, beyde de Ooren en de onderste Lip, gestraft moeten werden, daaren tegen den sulken, die dat aangeeft, sullen een Premie genieen, en ook na maete die zaak is, met een Eerpost begiftigt werden.

Article IV—*Kerken-roof*

1. *Kerken-roof* en Blamie der *Priesters* sal met Bannissement gestraft werden, so de Diefstal de somma van een quart Dienaar of drie Ropyen niet surmonteert, anders het

eerste Feyt met de Dood; en wanneer iemand een *Priester* in de *Kerk* of op het *kerkhoff* komt te slaan, sonder reeden, sal hem, omdat hy een *Godshuys* besmet, de eene Hand afgekap't werden, dog so het geschied in cas van wering, of op eene andere plaatse, als voormeld, sal het aangemerkt worden, als een particulier Disput, en daarover naar billykheyd moeten gevonnist werden.

Article V—Graven-Schendinge

1. Die de *Graven* komt te besteelen, doode Lichaamen daaruyt te halen, en die te mishandelen, sal op die plaats, daar hiy 't Feyt bedreven heeft, drie dagen agter den anderen strengelyk Gegeeselt, en voorts voor ses weken vast geset werden.

Article VI—Op het stuk van Moord en Doodslag

1. Een Man, die syn Vrouw, of de Vrouw haar Man, om 't Leven brengt, 't zy in haastigheyd of met voordagt, met een Piek, Kris, Snaphaan of eenig ander Moord-Geweir, is de dood Straffe onderworpen.

2. De Ouders, die hare Kinderen komen om 't Leven te brengen, sullen met de Dood gestraft werden, en so ook de Kinderen, die haar Ouders vermoorden.

3. Zullen met de Dood gestraft werden alle geene, die een andere dwingen, om iemand om 't Leven te brengen, dog so het den Daeder, of den tot die *Doodslag* Gedwongene, niet selfs ten eersten komt aantegeeven, is hy de straffe des Doods onderworpen.

4. Ook zyn alle de sulke de Straffe des Doods onderworpen, die een ander zodanig quetsen, dat hy daarvan komt te sterven, dog zo de *Doodslag* begaan is met een kleyn instrument, als by exempel, een Chiambok, Riet, &c.; waarmede natuurlyker wyze geen *Doodslag* kan begaan worden, zal dit als dan by den Regter in consideratie moeten komen, en de Proceduure tegens so een Delinquent, na de omstandigheden en bevindinge moeten voorgeset worden.

5. Dog deese consideratie sal geen plaats hebben, omtrent alle de geene, die iemand met een Naalde op een plaats van 't Lichaam, voornamentlyk in de Strot, Hals en Hersenpan, sodanig steeken, dat hy daarvan komt te Sterven, en de sulke moeten met de Dood gestraft werden, ook

6. Alle de geenen, die iemand door Vergift om het Leven laten brengen, en ook de sulke, die een Kind of een dwaas Mensch met Vergift van kant helpen.

7. Die een ander in de Rivier, ofte Ondiep-water instoot, en den Ingestootene, die sig daaruyt gemakkelyk hadde kunnen helpen, dus moetwillig komt te verdrinken, moet als een ongeluk aangemerkt, en den Daeder eenelyk aan den Lyve over syn onvoorsigtig gedrag gestraft, of een Boete opgeleg't werden.

8. Die iemand, die niet Swemmen kan, of een die gebonden of die gebrekkelyk is, in het diep Water komt in te stoeten, dat daarkomt in te smooren, is de straffe des Doods onderworpen.

9. Ook den geenen, die een sulken, die Swemmen kan, in 't Water stoot, en dat die door sterke Stroom of harde Wind, die hem beletten kunnen te Landen, komt te verdrinken.

10. Integen sal den geenen, die iemand in het Vuur stoot, en den Ingestotene blyft 'er inliggen, schoon hy den brand kan ontloopen, en verbrand, sal eenelyk aan den Lyve gestraft, of een Boete opgelegd werden.

11. Die iemand in een Put-stoot, en den Ingestotene komt van den val te sterven, sal met de Dood gestraft werden.

12. Ook den geenen, die iemand in 't Water-stoot, en dat den Ingestotene van een Crocodil of ander Zee-Gedierte werd omgebracht.

13. Wanneer twee Minderjaerige te samen syn, en den Oudste van de twee commandeert den ander, om iemand te Dooden, so sal den Jongsten met een kinderlyke Kastydinge en Bannissement, en den Oudsten, *so boven de 14. Jaeren is*, met de Dood gestraft werden.

14. Wanneer een bejaard Persoon een minderjaerig Kind of Jongeling commandeert en aanvoert, om een ander te Vermoorden, so sal by den *Regter* in overweginge genomen werden, of het Kind wel so veel kennisse besit, om het goede van het quade te kunnen onderscheiden, en werd dan, na bevinding van den *Regter*, g'oordeelt, dog die sulx heeft g'ordonneert, werd met de Dood gestraft.

15. Alle Ongelukkige en Wesentlyk met geen voorbedagtheyd en bygeval begaane *Doodslagen*, sullen geen Doodstraffe onderworpen zyn, en met een straffe aan den Lyve, of een Boete van 500. Rds. gestraft werden.

16. Den geenen, die iemand dwingt, om syn selven om hals te brengen, sal, so het beweesen kan werden, met de Dood gestraft worden.

17. Die een *Doodslag* of anders iets quaads heeft begaan, en uyt vrees de vlugt genomen, dog naderhand op goede beloften en parool van vergevinge wederom gekomen zynde, sal geen leed moeten gedaan werden, en Hy sal alleen gehouden zyn, om de op dat Feyt, 't geen Hy begaan heeft, staande Boete te betaelen.

18. Een gek Mensch of Kind, die een *Doodslag* begaat, sal niet ter Dood veroordeelt, maer de eerste vast geset, en den andere strengelyk Gegeeselt zynde, den *Priesters* moeten overgegeven werden, tot een betere onderwysinge.

19. Een Dronkaert een Manslag begaande sal met de Dood gestraft worden.

20. Een openbaere Amok Spoeger sal *het sy ook om wat reeden*, en schoon hy ook op een of de andere wyse verhindert is, om syn boos en despraat voorneemen uyt te voeren, met de Dood gestraft, en, tot afschrik van andere, met de Beenen aan de Galg gehangen werden.

21. Die tweemaal met een Piek &c. op iemand steekt, en is maar eens geraakt, dat het een Wond is, werd met de Dood gestraft.

22. Den geenen die een ander heeft gequest, en den Gequetsten neemt vergift, en smyt het in de Wond, *dat Hy 'er van sterft*, so sal den geenen, die Hem heeft gequest, aan den Lyve en met een Geld boete gestraft werden, gerekend, een halve *Doodslag*.

23. Alle, die na iemand Steeken of Schieten, en het is niet raak, sullen vry van de *Doodstraffe* syn, en eenelyk aan den Lyve en met een Geld boete moeten gestraft werden.

24. Een vry Persoon, die syns Gelyke de hand Afkapt, werdt met de Dood gestraft, en so mede de Slaven, de een den ander de Hand afkappende, dog.

25. Een vry Persoon, een Slaaf de Hand afkappende, sal met een Geeseling en Geld boete werden gestraft.

26. Die een in 't Aangesigt of op 't Hoofd Steekt, Kapt, &c., dat het gebeente of de herssens *gequest zyn*, moet sterven, schoon de Wond niet dodelyk is, en de Gequesten opkomt, in tegen.

27. Komt met de Straffe aan den Lyve, of Geld boete vry, die iemand slaat of stoot, dat 'er een Arm, Been of Hand, &c., uyt het Lid raakt, sonder eenige openinge of Wonde.

28. Den geenen, die een ander Armen, Beenen, of wat plaats het is aan 't Lichaam, quest, het Gebeente in stukken slaat, werd met een Geeseling en Geld boete en niet met de Dood gestraft, *alwaar* het een Wond in de Buyk.

29. Sullen mede *aan den Lyve ja selfs* met de Dood gestraft werden alle de geene, die iemand een stuk van den Neus, Ooren of de Mannelijkheid afsnijden of afkappen &c., als mede die iemand syn Oog uytstoot (*met boos opset*).

30. Geen Straffe of Geld boete sal op gelegd werden de geene, die iemand op de Handen, aan de kneukels, binnen in de Handen, de Leden van de Vingers &c., quetsen; maar zyn vry met het Meester loon te betalen.

31. Sullen aan Lyve en met Geld boete gestraft werden alle de geenen, die iemand een Wond in 't Hoofd slaan, dat teffens het Gebeente gequest is door de Slag.

32. Den geenen, die een in den Arm kapt, en herhaalt de Slag weder, en kapt hem de Arm af, werd mede zyn Arm afgekapt, en moet daarenboven voor de eerste Kap, die hy heeft gedaan, 't geen niet meer als een Wond is geweest, eene boete, volgens goetvinden van den *Regter*, een Wonde toegebracht, of aan den Lyve gestraft.

33. Wanneer 'er iemand een Wond in het Hoofd slaat of steekt, waardoor den Gequetsten een letsel aan de Oogen komt te houden, als stik of bysiende, so moet den ander, die sulx heeft veroorzaakt, Lyf-Straf ondergaan, en een boete buyten dien betaalen, voor dat hy den Gequesten zyn Oogen heeft bedorven.

34. Zo een Personagie van een groote rang, wegens een begaane *Doodslag*, gepardonneerd, en niet ter Dood, schoon veroordeelt synde, gebragt werd, moet voor syn Straft betalen 1000. Goudgeld of 12000. Derhams silvere Spetie.

35. Die een Vrouw quetsten sullen in Geld-boete geslagen werden, en dei sal maar half of so groot mogen weesen, als een boete over Quetsure van een Man.

36. Alle de geene, die een Persoon komt te quetsen, sonder dat het Been is geblesseerd, of geraakt aan het Hoofd, in 't Gesigt, sal aan den Lyve gestraft, en een Geld-boete moeten opgelegd werden, groot 25. Rds., en 50 Rds: Spaans, als het gebeente gequest is.

37. Die iemand slaat, snyd, of een Arm of Been uyt het Lid, moet aan den Lyve gestraft werden, en 25. Realen Spaans boete geld betaelen.

38. Alle de geene, die iemand op het Hoofd slaan, steeken, kappen, &c., dat het Vleesch van de Herssens kan gesien worden, moeten voor sodanig een Wonde betaelen 50. Spaanse Realen, en aan den Lyve gestraft werden.

39. Die iemand een kleyne Wonde, daar het bloed uytkomt en het Vleesch kan gezien worden, toebrengh, komt vry, met maar alleenlyk het Meester loon te betaelen, en een *kleine Geld-boete*, vermits het geen Dood Wond is.

40. Zal ook met alle de geene gehandelt moeten werden, die iemand een Quetsuur aan 't Lichaam toebrengen, daar het geen doodelyke plaats is.

41. Alle de geene, die iemand onvoorsigtig in de Oogen slaan, of stooten, dat hy daarvan blind komt te worden, moeten voor een boete aan geld betalen 500. Realen, en voor een Oog 50. Realen, en net so veel, wanneer den geenen, die zyn twee Oogen gequest zyn, door het eene Oog nog eenigsins kan sien.

42. Sullen aan den Lyve gestraft werden, en aan Boete moeten betalen 500. Spaanse Realen, alle de geene, die iemand alle vier de Leeden onder en boven te gelyk van de Oogen afkappen, en voor twee, de helfte, en voor een Lid 125. Rds. Spaans.

43. Het selfde Regt als hier so even van de Oogen Leeden vermeld staat, sal ook uytgevoerd werden omtrend den geene, die een blind Persoon, de vier, twee en een Ooge-Lid komen aftekapen.

44. Wanneer iemand Gequest werd, in 't weeke der Scheyding van den *Neus*, het Vlees van de *Neus gaten*, aan Weers-kanten, dat het Vleesch, door het Quetsen of Verderff, dat er naderhand aankomt, komt afte vallen, often eersten werdt afgekapt, moeten, buyten de Lyf Straff, voor boete betalen, 500. Spaanse Realen, ook so alle beyde *Neus-gaten* met de Scheydinge te gelyk werden afgehouden, voor een Neus gat een derde, voor het Middendeel ook een derde, voor het ander Neus gat ook een derde, maakt 500. Spaanse Realen.

45. De gelyke-straff van boete, syn mede onderworpen, alle de geene, die een ander de twee Lippen afkappen, en moeten 500. Spaanse Realen betaelen, en voor een 250. Realen Spaans.

46. Moeten mede voor Boete betaelen, alle de geene, die iemand het Aangesigt aan Weers kanten, te gelyk open Kappen, tot onder de Kin 500. Spaanse Realen, en aan een Zyde van 't Gesigt 50 Spaanse Realen, en als het heele Gesigt, onder en boven is geschonden, mede 500. Realen Spaans.

47. Den geenen, die een ander de Tonge afkappen, 't zy ook een stom Mensch, moet voor syne begaane Misslag aan den Lyve gestraft werden, en mede 500 Realen Spaans boete betalen, sonder tegen seggen, en so mede het selfde de geene, die een kleyn of nog suygend Kind de Tonge afkappen of snyden.

48. Die iemand een Tand uyt den Mond slaat, moet dusdanig ook of aan den Lyve gestraft werden, en daarenboven aan Boete 25. Spaanse Realen betaelen, en voor twee Tandden 50., en so vervolgens, hoe meer Tandden hoe meer boete, maer wanneer het maer een stuk van een Tand is, werd bij den *Regter* sulx dan in overweginge genomen,

en wanneer de Tand maer scheef of op zyde staat, sonder gebroken te zyn moet den geenen, die sulx heeft gedaan, het Meester loon betaelen.

49. Het is mede het selfde met de geene, die iemand een Tand uyt de Mond slaan, *schoon* van te vooren al los heeft gestaan, en moeten voor Boete mede 25. Spaanse Realen betaelen, en meer Tand en meer boete als voren gesegt.

50. Alle die een ander een Tand, die los in de Mond staat, door quaadheyd als andersints, uyt de Mond trekt, moet eene correctie ondergaan, en het Meester loon betalen, so het den geenen die de Tand heeft verloren, hebben wil.

51. Den geenen, die een bejaart Persoon een Tand uyttrekt, sal daarvoor in de boete beslagen werden.

52. Moeten aan den Lyve gestraft werden en voor boete betaelen 100. Spaanse Realen, alle de geene, die een ander een Lid van de vinger afkappen of snyden, en dat voor elk Lid so veel, behalven voor een Lid van den Duym, waarvoor vyf ontos of 500. Spaanse Realen sullen betaalt werden.

53. Sullen met de Dood gestraft werden, en mogen met geen mindere Straf of Geld-boete vrykomen alle de geene, die een ander regt achter tusschen de Billen inkappen, door het Gebeente, Fondament, of eene Vrouws-persoon de schaamte afsnyden, en

54. Alle de geene die eene Vrouws-Persoon de Tepels van de Borsten afsnyden, moeten voor boete betalen 250. Realen Spaans, en van een Mans-Persoon kan men voldoen met de halve boete, en beyde de geleden Pyn en Smerte en Meester loon te betaelen.

55. Moeten strengelyk aan de Lyve gestraft werden en de boete van 500. Spaanse Realen alle die een ander slaan op 't Hoofd, Lichaam, &c., en die Slag (of meer Slagen, is het selfde) heeft veroorzaekt, als dat die Persoon syn verstand heeft verloren.

56. Alle de *Mahometanen*, die een of meer Persoonen komen te Dooden, en de Doodslager komt to geene confessie, en kan hem ook niet werden beweesen met Getuygen, so werd hem door den *Regter* den Eed afgevordert, en die vyftigmael agter den anderen gedaan hebbende is vry, dog so hy wegens de omstandigheden suspect gehouden werd, sal hy verbannen worden.

57. Voor alle de geenen, die buyten in een *Dorp* of *Negory* Dood gevonden werden, zyn de naaste Buuren nevens het *Dorp Hoofd* daarvoor aanspreekelyk en gehouden, reeden en bewys te geeven van de begaane *Dood Slag*, en dat niet kunnende doen, sal die selve schoon onschuldig, wegens haar onoplettendheyd een Geld-boete moeten opgelegd werden.

Article VII—*Overspel*

1. Alle de geene, die weesentlyk in *Overspel* bevonden worden, zyn na sulx door vier Getuygen is bewesen worden, de Doodstraff onderworpen, te weeten, in so verre, dat een wettelyk gehuwden Man met een wettig gehuwde Vrouw *Overspel* hadde bedreven.

2. Maar het *Overspel* gecommiteerd zynde van een egte Man met een ongehuwde Vrouw, sal de voorsz: Man, voor de eerste keer voor ses weeken vastgeset, en daarenboven gecondemneert werden in een Boete van 50. Dienaars, en daarnaar meer daarin delinquerende, met eeuwig Bannissement, en een Geld-boete van 100. Dienaars.

3. De ongehuwde Vrouw, die het *Overspel* hadde begaan, sal voor de eerste maal strengelyk Gegeeselt en voor ses weeken vastgeset werden, en indien zy na deesen meer op so een Feyt betrapt werd, sal zy wederom Gegeeselt zynde met een Bannissement van tien jaeren gestraft werden.

4. Wanneer een ongehuwd Man met een egte Vrouw *Overspel* bedryft, sal hy voor de eerste keer met een Geld-boete van 50. Dienaars, en voor de tweede keer daarenboven met een Bannissement van ses jaeren gestraft werden, en de voorsz: Vrouw sal, strengelyk Gegeeselt zynde, voor tyd van haar Leeven gebannen worden.

5. Die in *Overspel* werd bevonden en werd gedood van een ander, so sal den geen, die sulx heeft gedaan, wederom gedood werden, omdat sulx den Man van de Vrouw alleen toekomt, maer geen ander, om den *Overspeelder* te dooden.

6. Een Jongen en een Meysje, beyde nog Maagt synde, en werden door vier Getuygen te gelyk bevonden, als dat zy met malkander Hoererye hadden gepleegt, en sulx wel hebben gesien, so word den Jongeling so wel als de jonge Dogter, ieder dan met hondert slagen gestraft, die Ouders of Voogden van die beyde in boete beslagen, en de Delinquanten vervolgens beyde voor een Jaer verbannen.

7. Wanneer een Man syn Vrouw onschuldig betigt met *Overspel*, werd gestraft met 80. Slagen en een Geld-boete, dog Slaven met Slaven komen vry alleen met 40. Slagen.

Article VIII—Van het Huwelyk

1. Volgens de Mahometaanse Wetten is de Man gepermitteerd vier Vrouwen wettelyk te Trouwen, dog mogen niet syn Sisters, het sy volle of halve, van deselve, nog syn Schoon Moeder of Moeyen, so wel van Vader als Moeders kant, veel min syn eygen Dogters, want het *Huwelyk* in de regte Linie is ten eenemaal verboden.

2. Wanneer iemand sig in den egten *Staat* wil begeven, en nog geen sestien Jaeren oud is, het sy Man of Vrouw, moet daartoe eerst consent van syn Ouders of Voogden vragen, en een van beyde wederom willende Scheyden, is verpligt, bevorens het *Huwelyks* goed, bij 't Trouwen belooft, te voldoen.

3. Iemand sig so verlopende, dat, boven 't toegestaane getal egte Vrouwen, nog andere Trouwt, sal voor de eerste maal door den *Priester* in den Tempel berispt worden, en een Geld boete opgelegd van 20. Dienaars: voor de tweede maal uyt syne Bedieninge gesteld en geboet in de Somma van 50. Dienaars; en voor de derde maal opgelegd de Boete van 100. Dienaars, en uyt den Lande gebannen.

Article IX—Dieverye

1. Die een *Mahometaan*, dat een vry Mensch is, komt te Verkoopen sal als een Menschen Dief moeten aangemerkt, en strengelyk Gegeeselt zynde, in eene boete van 25. Dienaars, van 12. *Ropias ieder*, beslagen werden, al was de verkogte zyn eygen Kind geweest.

2. *Dog* die *sodanig* een vry Mensch komt te Steelen, met intentie om het buyten 's Lands te vervoeren en te verkoopen, sal met de Dood gestraft werden.

3. Als een Dief syn eigen *Dieverye* bekend, of door Getuygen werd bewaarheyd, werd hem de Regter-hand afgekapt, als hy maar het bedragen van een quart Dienaar heeft gestoolen, of als zy met haar twee so veel Steelen, moeten alle beyde ieder een Hand verliesen.

4. Wanneer Vier Persoonen alle de Goederen, die zy te samen hebben gebragt, by een van haar Vieren in huys bergen, en die het in huis heeft, komt 'er maar so veel, als voor is aangehaalt, van te verminderen, eer dat de Goederen zyn gedeelt, werd de Hand afgekapt, en hy als een Dief aangemerkt.

5. De geene, die een Muur of Pagger doorbreeken, en werden binnen op de plaats betrapt met Goederen by haar, die zy hebben gestoolen, zal de Regter-hand afgekapt werden.

6. Alle die voor de tweede maal werden betrapt op *Dieverye*, werden de Linker-voet afgekapt, de derde keer de Linker-hand.

7. Worden de Regter-hand en de Linker-voet afgekapt, die iemand maar de waardye van een quart Dienaar op de Wegen ontroven, en voor de tweede maal de linker-hand en Regter-voet.

8. So iemand Vermoorden, moeten zy zonder tegen zeggen Sterven, en van sulke Straat-schenders sullen de Koppen, na dat zy geregt zyn, op een Staak gesteld werden tot afschrik van andere.

9. Die iemand voorsettelyk zyn huys komt in de brand te steeken, sal aangemerkt worden als een Rover van een ander Mans Goederen, schoon die door het vuur niet verteert zyn, en sal strengelyk Gegeeselt, en de Regter-hand afgekapt werden.

10. En dusdanig ook gestraft werden een Buffel Dief, en de sulke die meer als een Buffel heeft gestoolen.

11. Integen die een Buffel, Koebeest, Schaap, Bock of een Paard komt te Steelen, sal voor de eerste keer strengelyk gegeeseld werden op de plaats, daar hy het Feyt heeft bedreven, en den Eygenaar syn Goed wederom moeten geven; dog voor de tweede keer op *Dieverye* betrapt zynde, zal hy als voorm: moeten gestraft werden.

12. Alle de Pady en Aard-Vrugten Dieven zullen strengelyk gegeeseld, en het hair afgesneden werden, en so

13. Sullen ook gestraft worden alle de geenen, die Gansen, Eend-Vogels, Hoenders, en ander Pluym-Vee van andere komen te ontvreemden.

Article X [Valsche Munterye enz]

1. Valsche-Munters, en publike Overtreders van de hoge orders van de Overigheid en Bedriegers van 't Land, zullen strengelyk gegeeselt en eeuwig uyt de Landen gebannen, ook na de omstandigheeden met de Dood gestraft werden.

2. Sullende de sulke en alle andere Delinquanten, die tot 'er Dood gecondemneert werden op Samarang te regt gesteld moeten werden; dog alle de andere Delinquanten sullen, tot afschrik van andere, haar toegelegde Straf ontfangen op die plaats, daar zy het Feyt bedreven hebben, ten overstaan van den Fiscaal en de Jaxas van dat District.

Article XI—*In cas van Getuygenis*

1. Sonder confessie sal niemand mogen ter Dood veroordeelt worden, ten waer hy door vier geloofwaerdige Getuygen, van het bedreven Feyt kan overgetuygt werden.

2. Niemand die bevorens met een Delinquant in vyandschap heeft geleeft, *bevorens quaad gedaan, en met ondeugende Menschen omgang gehad heeft*, kan tot syn nadeel getuygen, en niemand tot desselfs voordeel van dies nabestaande en bloed Vrienden.

3. Eene Vrouwen Getuygenis is een halve Getuygenis, en twee Vrouwen maken uyt een Getuyge.

4. Een valsche Getuygen sal met de Straf gestraft worden, die op 't Feyt, het geen hy den Delinquant ten laste legt, staat, en den Delinquant, so hy niet suspect is, komt vry, na dat hy tot dies suyveringe vyftigmaal den Eed agter malkander heeft afgelegd.

5. Alle, die iemand valschelyk betigtigen, sullen als Eer-Rovers met een Gyseling gepunieerd werden.

6. Die eens door de Justitie is afgestraft, de Hand afgekapt en het Hair afgeschoren, kan geen getuygenis der Waarheyd geeven.

7. Ook geen Kind en onwys Mensch, veel min sal men bevoegd syn, sulke afteneemen den Eed, en ook de sulke, die de ouderdom van sestien Jaeren nog niet bereykt hebben.

Article XII—*Testament*

1. Alle Getuig-schriften, Beloften en Testamenten moeten in presentie van vier Mans of agt Vrouwen geschieden, welke dan effect sorteeren sullen.

2. Wanneer iemand sonder uysterste Wil komt testerven, so devolveert de nalatenschap van desselfs Goederen, die hem wesentlyk en niet den Lands heer toekomen, op desselfs nagelatene Kinderen, en die niet synde op syne Ouderen; dog deselve insgelyks manqueerende, aan den geenen, die den Overledene het naast in den Bloede bestaat.

3. Indien een Huis-Vader komt te sterven, nalatende onmondige Kinderen, staan deselve onder de Voogdye van hunne Moeder en Vaders Broeder, die hunne Goederen getrouwelyk moeten administreeeren, en daarvan, wanneer zy meerderjarig zyn, dat

met de zestien Jaeren is, goede Rekenschap moeten geeven, dog sal de Vader by syn *Testament* ook andere Voogden mogen kiezen.

4. Geene Ouders mogen hare Kinderen onterven, nog Kinreren haar Ouders, *alschoon* deselve tot de Vyanden zyn overgelopen, of *ten zy* tegens hare Ouders zyn opgestaan, of wel eenige Diefstallen hebben geperpetreerd.

Article XIII—*Van Koop en Verkoop*

1. Iemand een Slaaf, Paard, Buffel, Koebeest, Schaap, Bock, Hoenders, of wel eenige andere dingen verkogt hebbende, moet, sodra het geld daarvoor ontfangt, deselve leveren, en so is ook insgelyks de Koper verpligt, prompte betalinge te doen, ten zy het anders geconditioneerd was.

Article XIV—*Schuldenaars*

1. Alle Debiteurs sullen door het Regt tot betalinge geconstringeert werden, en den geene, die aan een anderen geld schuldig synde, door syn Crediteur op de Weg eenige hoon of smaad aangedaan werd, 't zy met het ontnemen van syn Krits, Kleedje, Neusdoek, &c.; is hy van al syn Debet ontslagen, en heeft niets te betalen, omdat den Debitteur syn eygen Regter willende weesen, de Justitie ongelyk doet.

Article XV—*Landraad op Samarang*

1. Dit Collegie sal bestaan uyt seven der voornaamste *Javaanse Regenten*, onder praesidie van den *Gouverneur*, sullende den *Regent* van *Samarang* en die van *Paccalongang* altoos permanente Leeden van dien *Raad*, dog de andere Ambulatoir en by de Hoge *Indiase Regeering* kiesbaar zyn.

2. Dien *Raad*, die uyt de Europeesche Dienaren, een Scriba en een *Javaans Secretaris* mitsgaders een *Fiscaal* sal hebben, sal alle civile en crimineele Saken tusschen *Javaan* en *Javanen* na de voorsz: *Javaansche Wetten* moeten afdoen, en Regt spreken over alle de Volkeren in de Landen en Districten onder DE: Comp: resorteerende.

3. Den Praesident sal authorityt hebben, om de Leeden van dien *Raad* te Convoceeren so dikwils, als die Zaken het vereyschen en hem goed dunkt.

4. Van de voorsz: Agt Leeden sullen altoos seven present moeten zyn, als er iets gedisponeert word in het crimineele.

5. Alle voorvallende gemengte Zaken tusschen een *Javaen* en een Europees, of ook een *Javaen* en een Overwaller of andere uytheemse Natie, blyven onder het Resort van den *Raad van Justitie* en gehooren tot die Regt-bank niet.

6. Dien *Raad* sal telkens vergadert zynde, de Klagers en beklaegdens in Persoon, voor sig te doen komen, derselven klagten en verweeringen, benevens de getuygenisse, onaangesien de ingewonne Verklaringen, by monde aanhooren, *dingtaal houden*, en na sulks ten eersten Regt spreken, so wel in crimineel als civile Zaken.

7. Die Regt-bank zal niet bevoegt nog gequalificeert zyn, iemand van de Delinquanten, sonder speciale ordre van de *Hoge Indiase Regeering*, te regt te stellen, en ten dien eynde tot de approbatie aan de *Hoge Regeering*, voorm: moeten oversenden alle crimineele geslagen wordende Vonnissen, waarop en op alle andere door dit Collegie gedecerneerd wordende besluuten geen hoger beroep sal vallen, als by de *Hoge Indiase Regeering* voorm:

8. Alle de crimineele Vonnissen van dien *Raad* sullen, so veel mogelyk, g'executeerd moeten werden, op de plaatsen daar de Misdaden syn begaan, dan wel ten minsten op den Passebaan van den Regent van dat District, op dat het quaad door den afschrik der Aanschouwers des te kragtiger werde gestuyt.

9. In civile Zaken sal door die Regt-bank de Gecondemneerdens, na de uytspraake, de tyd van tien dagen verleend worden, om aan het dictum van het Vonnis te voldoen, en na verloop van die tyd zullende de Gecondemneerdens, by gebreeke van dien, aanstonds met parate Executie, tot het voldoen van de Sententie, geconstringeert moeten werden.

10. Alle confiscatie Goederen sullen ten gelde gemaakt werden, en ten voordeele komen van den Heere van den Lande, sullende de Penn: voorn: so wel als de Boet-Gelderen door den *Scriba* van dat Collegie bewaard worden, en na korting der Heel- en Pyn-Gelderen, volgens Sententie, waarby dat telkens moet gedecideert werden, sal van het overschot der laatst gem: contanten een quart dit Collegie toevallen; waarvoor in der tyd een Vergader huys en het nodige tot die Kamer kan aan gekogt werden. Een quart sal zyn ten behoeve van de Ouderloose en arme Weesen tot *Samarang*. Een quart voor den Officier van dien Raad, en Een quart voor den *Scriba* en *Javaansche Secretaris*.

11. Laatstelyk sal dien Raad gehouden weesen, civile en crimineele Rollen van de Zaken daar voor gebragt wordende te doen formeeren, en Copia dies jaarlyks aan haar *Hoog Edelhedens* tot speculatie oversenden.

12. De Præsident en de Leeden van dit Collegie, mitsg: de Fiscaal, *Scriba* en *Secretaris* sullen de secreeten deser Regt-bank aan niemand openbaeren mogen. '

13. De Præsident en de Leeden van den *Landraad* zullen in cas van hun voorsz: Ampt by verkiesinge de navolgende Eed doen.

Eed voor den Præsident en de Leeden van den Landraad.

Ik belove en sweere de *Doorlugtige Hoog Mogende Heeren Staten* der vrye Vereenigde Nederlanden, myne *Souveraine*, zyn *Hoogheyd*, den Heere *Prins van Orange* en *Nassauw*, *Stadhouder Capitain* en *Admiraal Generaal*, de *Edele Groot Agtbare Heeren Bewindhebberen* der g'Octroyeerde Nederlandsche Comp: van *Oost-Indien*, zyn *Edelheyd* den Heere *Gouverneur Generaal* en de *Raden van India* over derselver Staat in desen Landen, mitsg: den Heere *Joan Andries Baron van Hohendorff*, *Gouverneur* en *Directeur* over de Zaken, Plaatsen en Bediendens langs *Java*, gehouw en getrouw te sullen weesen, het Ampt van *Raad* opregtelyk te bedienen, het regt en voordeel van de *Generale Nederlandsche Comp:* na behoren getrouwelyk voor te staan en te vervorderen, de secreeten deser Kamer aan niemand te openbaeren, en voorts my sodanig in alles te gedragen, gelyk als een vroom, opregt en trouw Raads-persoon toestaat ende betaamt, alles, agtervolgens den generalen *Articul brief* ende *Placaten* by gem: *Comp:*

den Heere *Gouverneur Generaal* en de *Raden* van *India* beraamt ofte nog te beraemen.

Article XVI—Ordre voor den Fiscaal van den Landraad

1. Een *Fiscaal* sal gehouden weesen, als Officier en Voorstander der Justitie, te waaken, dat onder den Volken van 's Comps: Landen en Districten ongekrenkt blyve het Regt en de goede Ordre.

2. Alle Contraventeurs en Tegenstrevers van de Goddelyke en Natuurlyke Wetten sal den *Fiscaal* in Regten hebben te convenieeren en voor dese Regtbank te trekken, sonder aansien van Persoonen.

3. Moord, Doodslagen, Huysbraek, Brandstigtingen en wesmeer zyn Delicten hier maer al te gemeen, waartegen den *Fiscaal* dus naarstiglyk sal hebben te waken, op dat den sodanige en alle andere Misdadigers opgevat zynde haar verdiende Straffe kan toegelegd werden.

4. Van alle de sodanige en meer andere voorvallende Delicten in de Omleggende Landen sal den *Fiscaal* door de Jaxsas der Districten kennis gegeven werden, en hy sal gehouden zyn, daarvan ten eerste aan den *Præsident* verslag te doen, ten eynde de sodanige Delinquanten opg'eyscht kunnen worden.

5. Op prive Authoriteyt en sonder voorkennisse van den *Præsident*, sal hy niet bevoegt zyn, iemand in de boeyens te setten, en van de daarin rakende sal hy ten eersten informatie moeten nemen en Verklaringe laten beleggen.

6. Op prive Authorityt en zonder voorkennisse van den *Præsident*, sal hy niet mogen eenige Zakelykheeden, hoe gering of onder wat naam die ook mogen weesen, aftemaken, en niemand, sonder aansien van Persoon, verschoonen, of ten nadeele van de Justitie colludeeren, op privatie van syn bediening.

7. Hy sal ook niemand, die by hem klagtig komt vallen, mogen afwysen, maar den Armen, so wel als de Ryke, Regt doen.

8. Om giften en gaven sal den *Fiscaal* niemand mogen voorstaan, en tevreden moeten weesen, met het hem toegelegde uyt de Boetegelderen.

9. Alle gemengte Zaken tusschen een Europees en een Javaan, of een Chinees of en een *Javaan*, of andere Natie zyn van syn depart niet, en moet sig daarmede in 't geheel niet bemoeyen, veel men die Zaken hebben aftedoen, maar de Klagers renvoyeeren aan den Europeese *Fiscaal*, op pæne, voor de eerste maal van vyftig Spaanse Realen, ten voordeelen van het Weeshuys tot *Samarang*, voor de tweede maal hondert gelyke Rds: ten voordeelen als boven, de betaling van 100. Realen, op verbeurte van syn Bediening.

10. Laastelyk sal de Javaansch *Fiscaal* sig naeuwkeurig hebben toe te leggen op de Wetten by het Compendium vervat, en volkomen kennisse daarvan moeten dragen, om wanneer 't zy op ordre van den *Præsident* en *Raad*, of Ampts halven, eenige Actie staat te institueeren, den eysch by monde kort en bondig te kunnen doen, met overlegginge der stukken en aanhaelinge der Wetten, daartoe relatief, en sal voorts op het stuk van syn Bediening de volgende Eed doen.

Een voor den Fiscaal van den Landraad:

Ik belove en sweere de *Hoog Mogende Heeren Staten Generaal* der vrye Vereenigde Nederlanden, myne *Souverainen*, zyn *Hoogheyd*, den Heere *Prins van Orange* en *Nassau*, *Stadhouder*, *Capitain* en *Admiraal Generaal*, d'Heeren *Bewindhebbers* der g'Octroyeerde Nederlandsche Oost-Indische Comp:, mitsg: den *Hoog Edelen Heere Gouverneur Generaal* en de *Raden van India*, gehouw en getrouw te weesen, Haar *Hoog Mogende Regt* mitsg: dat van DE: Comp: getrouwelyk voor te staan, ende na mtn uytterste vermogen en beste verstand sal helpen bevorderen, dat goede en opregte Justitie aen allen en een iegelyken, die sulx versoeken, ge'administreerd mag worden, sonder Oogluysing, Haad of Gunst van iemand; dat Ik alle Zaken, naar myne beste wetenschap en kennisse, den Regter ter goeder trouwe sal te kennen geeven, mitsg: in deselve handelen en procedeeeren, so als in conscientie en naar regten bevinden sal te behooren; dat Ik niemand eenige Concussie, Extorsie, Overlast ofte Geweld doen en sal, nogte gedogen, by myne Dienaars gedaan te worden; dat Ik over eenige Delicten met niemand composeeren of verdragen sal, ten ware met kennisse van de Overigheyd, ofte over kleene breuken, van welke sulx by Placcaten toegelaten is; dat Ik de secreten des Kamers aan niemand openbaren sal, als een goed en opregt Oflicier van Justitie toestaat ende betaamt.

Article XVII—Ordre voor den gesw: Scriba en Javaanse Secretaris

1. De *Scriba* nevens den *Javaens Secretaris* sullen gehouden weesen, alle Zaken voor deselve vallende, præciselyk te noteeren, om daarna behoorlyk 't besluyt te kunnen opmaken.
2. Sy sullen verpligt zyn, twee distincte Rollen te houden, een tot civiel en eene tot crimineele Processen, en twee distincte Sententie Boeken, opdat de crimineele en civiele Zaken niet onder malkander komen te lopen.
3. By Convocatie van den *Landraad* sullen deselve altyd de eerste in de Vergader Zaal moeten weesen, om den Præsident te advertteeren van 't geen te doen sal zyn.
4. De *Scriba* sal alle de Proces en andere Papieren tot den *Landraad* betrekkelyk in syne bewaeringe hebben.
5. Ook mede alle geconfisqueerde Goederen en Boet-Gelderen blyvende gehouden de Goederen met voorkennisse van den Præsident by publike Vendutie ten Gelde te maken, en van dese Penn: so wel als van de Boet-Gelderen een pertinent Boekhouden.
6. Beyde *Secretaris* en *Scriba* sullen sig voorts in alles gehouw en getrouw, mitsg: by belegging der Verklaringen, daarby zy altoos præsent moeten zyn, naarstig moeten gedragen.
7. Sy sullen beyde uyt alle de Boet-Gelderen een quart voor haar aandeel hebben, en dat bedragen onder haar in twee gelyke portien moeten verdeelen.
8. Laastelyk sullen den *Scriba* en *Secretaris*, by het aanvaarden van hunne bedieningen, den volgenden Eed doen.

Eed voor den Scriba en Secretaris van den Landraad:

Ik belove en sweere de *Doorlugtige Hoog Mogende Heeren Staten Generaal* der vrye Vereenigde Nederlanden, myne *Souveraine*, zyn *Hoogheyd*, den Heere *Prins van Orange en Nassau*, *Stadhouder Capitain* en *Admiraal Generaal*, de *Edele Groot Agtbare Heeren Bewindhebbers* der g'Octroyeerde Nederlandsche Comp: van *Oost-India*, zyn *Edelheyd* den Heere *Gouverneur Generaal* en de *Raden van India* over derselver Staat in desen Landen, mitsg: den Heere *Joan Andries Baron van Hohendorff*, *Gouverneur* en *Directeur* op en langs *Javas* Noord Oost-Cust nevens den *Raad* gehouw en getrouw te sullen weesen, dit Ampt van *Scriba* van den *Landraad* opregtelyk te bedienen, 't Regt en voordeel van de Generale Comp: na behoren getrouwelyk voor te staan en te vervorderen, de secrete deser Vergadering aan niemand te openbaeren, en voorts my in alles sodanig te gedragen, als een vroom, opregt en trouwe *Scriba* toestaat ende betaamt, alles, agtervolgens den generalen *Articul-brief* ende *Placcaten* by gemelde Comp: en den Heer *Gouverneur Generaal* ende Heeren *Raden van Nederlands India* beraamt ofte nog te beraemen.

Zoo waarlyk helpe my God Almagtig.

Article XVIII—Order voor de respectieve Jaxsas van de Landen en Districten onder DE: Comp: sorteerende

1. Niet meer als twee *Jaxsas* mogen in een District weesen, en deselve sullen gehouden zyn naeuwkeurig agt te slaan, en te reflecteeren; wat onder de volken in haar District omme gaat, waarvan hy steeds opregtelijk verslag moeten doen aan haren Regent, op dat door hem ten eersten gestuyt kunnen worden alle desorders en wanbedryven.

2. De *Jaxsas* zullen in haar districten, op ordre van den Regent, of met diens consent, alle kleene Geschillen en Querellen naar de voorige Usantien en Gebruykelykheden, mitsg: Regt en Bilykheyd, mogen afdoen, dog over de groote Misdaden, als Brandstigtinge Moord, Doodslag, Huysbraak, Kerken roof, Graf schenderye, Godslasteringe en wesmeer, sal den *Landraad* tot *Samarang* na de *Javase Wetten* Regt spreken.

3. De *Jaxsas* zullen dus gehouden zyn van alle sodanige voorvallende Delicten ten eerste kennisse te geeven aan den *Javaans Fiskaal* alhier, en de sodanige Misdadigers met voorkennis van den Regent ten eersten op te vatten, en onder haar bewaring tot nader Ordre te houden.

4. De *Jaxsas* sullen niet bevoegt syn, iemand, sonder voorkennisse van haar Regent, in 't Blok te setten, veel min buyten kennisse van den Regent eenige Zakelykheden aftedoen, hoe gering die ook mogen weesen.

5. Sy sullen niemand, sonder aansien van Persoon, verschoonen, of ten nadeel van de Justitie colludeeren op verbeurte van haar bediening.

6. De *Jaxsas* mogen niemand, die by haar klagtig komt vallen afwysen, maar de Armen so wel als de Ryken Regt doen, en om geene giften of gaven iemand mogen voorstaan.

7. Alle gemengte Zaken tusschen een Europees en een *Javaan*, of een Chinees en een *Javaan* en andere Natie, zyn van haar depart niet, en moeten sig daarmede in 't geheel niet bemoeyen, veel min die Zaken aftedoen, maar de Klagers renvoyeeren aan den Europeese Fiscaal, op verbeurte van haar Bediening.